

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206257
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8513206257.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobkyne Q. V., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX/XX, W. I., občianka SR, právne zastúpená JUDr. Vladimírom Komanom, advokátom AK so sídlom 17. Novembra 31, 064 01 Stará Ľubovňa proti žalovanej Z. E., nar. XX.X.XXXX, bytom P. hrđinov XX, W. I., občianka SR, právne zastúpená JUDr. Michalom Dicom, advokátom AK so sídlom 17. Novembra 20, 064 01 Stará Ľubovňa v konaní o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/99/2013-192 zo dňa 26.10.2015, taktó

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha určenia vlastníckeho práva k pozemku KN-C č. XXX/X orná pôda o výmere XXX m².
2. Žalovaná tvrdí, že jej svedčí vlastnícke právo tak ako ho má zapísané na liste vlastníctva LV XXX pre k.ú. W. I..

Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol. O trovách konania vyslovil, že rozhodne v lehote 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané že, žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou pozemkov KN C č. XXX/X, orná pôda o výmere XXX m², KN C XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a rodinného domu súpisné číslo XXX k. ú. W. I.. Nehnuteľnosť nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo dňa 1.7.2008. Právni predchodcovia žalobkyne nadobudli spoluvlastnícke podiely k uvedeným nehnuteľnostiam v dedičskom konaní po U. B., rod. W. na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 1D/292/2004, Dnot 180/04 zo dňa 16.6.2005. Poručiťka nadobudla výlučné vlastníctvo k uvedeným pozemkom (KN C XXX a XXX/X) na základe osvedčenia o vydržaní spísaného do notárskej zápisnice u X.. P. B. pod sp. zn. N 240/97, NZ 238/97 zo dňa 13.10.1997. Žalovaná je vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV XXX pre k. ú. W. I., a to rodinného domu súp. číslo XXX postaveného na parcele KN C XXX/X a pozemku KN C XXX/X.

Mal za preukázané, že H. B. a U. B., kúpnu zmluvou zo dňa 15.4.1971, kúpou od U. S., rod. O. a Y. Z. nadobudli pozemok č.XXXX/X o výmere XXX m², ktorá pozostávala z dielu „f“ z parcely mpč. XXXX, mpč. XXXX/X. Následne starí rodičia účastníčok konania darovacou zmluvou zo dňa 6.10.1971

registrovanou pod č. RI XXX/XX darovali nadobudnutú parcelu č. XXXX/X svojej dcére U. R. (matke žalovanej) a jej manželovi A. Ochotníckemu. B. z výpovedí svedkov, ktorých v konaní vypočul.

5. Prijal právny záver, podľa ktorého nedošlo k splneniu podmienok na vydržanie vlastníckeho práva k parcele KN C XXX/X zo strany žalobkyne.

6. Poukázal na ust. § 80 písm. c/ OSP , § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 , § 130 ods. 1 , § 868, § 872 ods. 6 Obč. Zákonníka.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

Obsah odvolania a vyjadrení k odvolaniu

8. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. V odvolaní ďalej uviedla že súd odmietol vykonať obhliadku na mieste samom, napriek tomu že práve touto obhliadkou na mieste samom by sa zistil reálny užívací stav. Podľa názoru súdu sa nepodarilo objasniť dlhodobý užívací stav spornej nehnuteľnosti. Súd mal za to, že vychádzal len z objektívnych skutočností, ktoré mal k dispozícii a to z notárskej zápisnice zo dňa 13. 10. 1997 - osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva k parcelám KN XXX, XXX /2 predchodkyňa účastníčok konania ktorá vymedzila tie nehnuteľnosti ktoré považovala za svoje vlastné. Podľa jej názoru však takéto konštatovanie súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a nedáva žiadny zmysel, pretože stará matka žalobkyne a žalovanej bola v dobe kedy bola spísaná táto notárska zápisnica vlastníčkou pozemku XXX /X ktorý už v roku 1970 odkúpila spoločne so svojim manželom a teda si nemohla reálne osvedčiť vlastnícke právo k tomu čo už vlastnila. Neobstojí tak argumentácia súdu, že sa nepovažovala za vlastníčku spornej nehnuteľnosti. Súd nevykonala ani doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania za prítomnosti svedkov a znalca.

9. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

11. V prejednávanej veci je predmetom určenie vlastníckeho práva k pozemku KN-C č. XXX/ X orná pôda o výmere XXX m², ktorý bol vytvorený odčlenením od pozemku KN-C č. XXX/X vo vlastníctve žalovanej. Novovytvorená parcela č.XXX/X/X o výmere XXX m² bola zakreslená v zmysle geometrického plánu vyhotoveného 20.12.2013. Žalobkyňa tvrdí, že ona je vlastníčkou sporného pozemku, ktorý mala získať vydržaním.

12. Súd prijal záver po preskúmaní existencie podmienok vyžadovaných zákonom pre vydržanie, že žalobkyňa ich nepreukázala. Vychádzal zo zistení, že v kúpnej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a jej právnymi predchodcami boli jasne vymedzené pozemky, ktoré sú predmetom kúpnej zmluvy. Podľa súdu tak žalobkyňa bolo zrejmé, ktoré pozemky kupuje, resp. v prípade pochybností si tieto mohla dať zmerať. Venoval sa aj otázke hraníc medzi pozemkami žalovanej a žalobkyne so zisťovaním existencie oplotenia medzi nimi. Vychádzal z toho, že väčšina svedkov sa vyjadrila v tom smere, že plot medzi parcelami KN C XXX/X a XXX/X bol, žiaden zo svedkov tvrdiacich existenciu plotu však nevedel s určitosťou potvrdiť, či išlo o plot, ktorý by tvoril vlastnícku hranicu medzi uvedenými parcelami. Z dokazovania však nedokázal jednoznačne ustáliť užívací stav spornej parcely a hranicu, po ktorú užívali spornú parcelu starí rodičia účastníčok konania (ako právni predchodcovia žalobkyne), resp. z druhej strany rodičia žalovanej.

13. V tomto štádiu konania napriek vykonaným dôkazom javí sa názor súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby ako predčasný. Súd napriek návrhu žalobkyne nevykonala dôkaz navrhnutý žalobkyňou a to

obhliadku sporného pozemku na mieste samom. Je nesporné, že sporná časť zemskeho povrchu, teda pozemok parcelné číslo KNC XXX/X vznikol z pôvodnej parcely č. KNC XXX/X(č.l. 60). Žalobkyňa tvrdí, že túto časť užívala v dobrej viere už od roku 2008 s tým, že pred ňou ju ako svoje vlastnú užívali jej právni predchodcovia- starí rodičia. Mal sa tam nachádzať aj plot. Právni predchodcovia ju užívali ako záhradu pred domom. Žalobkyňa mala vykonať na spornom pozemku po nadobudnutí vlastníctva terénne úpravy a vysadila tam aj stromčeky. Napriek údajom v kúpnej zmluve bola v dobrej viere, že predmetom kúpy sa stala aj táto časť pozemku. Predchodkyňa žalovanej tento pozemok neužívala. Žalobkyňa tvrdí, že začala užívať sporný pozemok napriek tomu, že nadobudla kúpnu zmluvou pozemky vo výmere menšej.

14. Vlastnícke právo k pozemku vydržaním nadobudne osoba, ktorá kedykoľvek po 01.01.1992 splní podmienky vydržania stanovené v § 134 OZ. Pri posudzovaní týchto podmienok je potrebné prihliadať k dobe, po ktorú mal oprávnený držiteľ pozemok v držbe. Do vydržacej doby možno oprávnenému držiteľovi započítať aj dobu, po ktorú mal oprávnené v držbe pozemok jeho bezprostredný predchodca. Ak žalobkyňa tvrdí, že tento pozemok patril a výlučne ho užívali jej právni predchodcovia a nie právny predchodca žalovanej, musí svoje tvrdenie preukázať. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí a že s ňou nakladal ako so svojou vlastnou musia byť podložené konkrétnymi okolnosťami z ktorých možno usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné. Oprávnený držiteľ veci nemôže byť naďalej v dobrej viere, ak mu vlastník veci vážne urobeným prejavom vôle oznámi, že vec nepatrí držiteľovi ale jemu s uvedením dôvodov. Pri posudzovaní dobromyseľnosti je dôležité presvedčenie nadobúdateľa že nekoná bezprávne ak si určitú vec prisvojuje.

15. Odvolací súd v súvislosti s existenciou dobromyseľnosti a jej zániku poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 2Cdo 119/2007 cit: „Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním musia byť splnené súčasne zákonné predpoklady a to, že držba veci musí byť oprávnená po celú vydržaciú dobu, že musí ísť o neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby a že musí ísť o spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o takýchto skutočnostiach.“

16. Rozhodným v právnej veci je, či právni predchodcovia žalobkyne sa domnievali, že do ich vlastníctva patrí aj sporná časť novovytvoreného v súčasnosti pozemku. Je potrebné sa zamierať na zistenie týchto dôležitých okolností majúcich vplyv na posúdenie dobrej viery žalobkyne. Práve vzhľadom na rozdielne názory svedkov javí sa nevyhnutné vykonať obhliadku na mieste samom. Na spornom pozemku sa nachádzajú drobné stavby žalobkyne a ovocné stromy. Žalovaná chce oplotenie pozemku realizovať na spornej časti ale v inom priebehu oplotenia ako to vyplýva z predloženej fotodokumentácie v spise. Rozhodným bude posúdenie okolností vstupu žalobkyne do držby sporného pozemku, správanie sa žalovanej po vstupe žalobkyne do držby až po rok 2013, kedy žalovaná sa rozhodla spornú časť pozemku oplotiť.

17. Žalobkyňa musí svoje tvrdenia o vydržaní preukázať. Aby účastník mohol splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nespĺní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie

bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Tak napr. v spore o určenie vlastníckeho práva má žalobca bremeno tvrdenia, že je vlastníkom veci a z akých skutočností svoje vlastníctvo vyvodzuje. Z tohto bremena tvrdenia potom pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné, a to preukázať existenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdací titul. Ak tieto skutočnosti budú preukázané, žalobca uniesol ako bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno.

18. Žalobkyňa namieta, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci, čo viedlo k nesprávnemu právnemu záveru aj z dôvodu, že nevykonala žiadny navrhnutý dôkaz, ktorý považovala za rozhodný vo veci. Odvolací súd poukazuje na to, že súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odhľadieť možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 09. 2011, sp. zn. 6Cdo/153/2011). Predmetný odvolací dôvod vychádza zo zmyslu odvolacieho konania, ktorým je prieskum nielen nesprávností, úplností skutkových zistení, alebo nesprávnosti právneho posúdenia, ale tiež nesprávnosť postupu súdu z hľadiska zachovania procesnoprávných predpisov takýto postup upravujúcich. Odvolacím dôvodom podľa tohto ustanovenia sú všetky vady konania, ale spôsobilým odvolacím dôvodom sú sami o sebe (bez ďalšieho) len vtedy, ak môžu mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd zastáva názor, že nevykonanie označeného dôkazu žalobkyňou môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcom uvádzané dôvody pre vykonanie dôkazu navrhnutého žalobkyňou na mieste samou sú relevantné vo vzťahu k posúdeniu tvrdeniam žalobkyne o jej vlastníctve sporného pozemku.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm.c/ CSP napadnutý rozsudok a zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 389 ods.1 CSP).

21. Úlohou súdu bude podrobiť prieskumu tvrdenia žalobkyne z hľadiska ich dokázania, teda, či je oprávneným držiteľom sporného pozemku s prihliadnutím na všetky okolnosti dôležité pre posúdenie jej dobrej viery, či jej dobromyseľnosť nebola prerušená, či pri priemernej obozretnosti sa nemohla domnievať, že užíva pozemky vo vyššej výmere a iného tvaru ako vlastné. Subjektívna dobrá viera k nadobudnutiu vlastníckeho práva nepostačuje, ak so zreteľom na všetky okolnosti sa žalobkyňa mohla a mal domnievať, že užíva pozemok, u ktorého jej vlastnícke právo nesvedčí. Žalobkyňa musí preukázať, že spornú časť pozemku začala užívať od roku 2008 bez ohľadu na skutočne nadobudnutú výmeru pozemkov podľa kúpnej zmluvy s tým, že tento pozemok užívali ako svoj vlastný jej právni predchodcovia aj po roku 1971, kedy darovacou zmluvou mali darovať matke žalovanej a jej manželovi pozemok č. 2050/5. Dôležité je zistenie stavu užívacieho od roku 1971 do roku 2013, kedy žalovaná mala záujem oplotiť aj tento sporný pozemok. Pochybnosti o oprávnenosti držby musia byť rozptýlené.

22. Súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods.3 CSP).

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).